

MESEDÉLUTÁN

Október

Olyan most a mező reggelenként, mintha gyémántos fátyolrongyokkal volna behullatva. A kis mezei pókok hálói azok. A kis mezei pókok is érzik már a kegyetlen hónapok közeledését: nincs hajlék, nincs kályha, nincs lélestár!

A természetnek nyomorult kis mostohagyermekai érzik a közelgő telet: fölmásznak a legmagasabb fűszálak hegyére, föl a napbanéző fű kék virágaira, a bogáncs borzas fejére, a telegráf-oszlopok hideg porcellán-gombjaira és ott dermedeznek, töprenkednek, hogyan lehetne menekülni?

A mező csöndes. Sápadt-sárga a füország. Szomorúság van lenn, meg kétségbeesés. Fenn a felhők magasában panaszosan kiáltó darvak utaznak dél felé. Aki elmehetett, elment, aki el nem ment, mi lesz abból?

Ime, megborzolódik az erdő, suhogva száll át rajta egy láthatatlan óriás. Szárnyának nyomásai alatt meghajolnak a fák: ruhája végigsepri a mező fűszálait. Jön. Ez az északi szél.

A kis pókokat im reménység eleveníti föl: sietve szőnek hosszú, fehér selyemvitorlákat, két-három méter hosszúakat is. És vesd el magad pirinkó teremtmény: a szél erejével ők is égi utra kelnek.

Szegény kis balgák: a szél megkönyörül rajtatok, föl-emel és viszen benneteket a madarak országútján, de melyőtök juthat el a messzi Dél meleg országaiba?

Itt egy fagally, ott egy háztető fogja el a szálló fehér fonadékot, a templom tornya is megakaszt egypárt az utjában, meg a szél is bizony meg-megfárad és már a szomszéd határban aláhullatja minden pókutasát. Hiába szőnek uj, meg uj hálót, hiába minden törekvés: ez élet nem nyulhat tovább, csak az első hóharmatig.

Bezzeg ürge urék szerencsésebb fiai a természetnek: ők tőkepénzesek, hatalmas óriások a szegény pókhoz képest. A természet ellátta őket ésszel, meg erős ásókkal, ők még a nyáron elkészítették a föld alatt a téli meleg vackokat. Az emberek a föld felett gyűjtötték össze a gabonát, ők a föld alatt. Az emberek behúzódnak a hideg elől a náddal fődött kis házaikba, ők meg a föld mélyébe ásott, puhára bélelt vackaikba húzódnak be. Az emberek betömik az ablakokat mohával, ők is betömik a bejáratoikat mindenféle gazzal. Künn aztán hullhat a hó, tombolhat

a fél hideg orkánja, ürgéék rá se hederitének, alszanak, beszélgetnek. Meglehet, még mesélgetnek is egymásnak, mint a mi embereink a bubos kemence mellett, csak éppen hogy nem pipáznak a mesehallgatásban.

Látjátok, milyen az ősz. Bizony, így van ez az emberek között is. Vannak, akik teli éléskamrával, meleg lakással örömmel várják a telet. És vannak, bizony sokan vannak olyanok is, akik félnek a közelgő téltől, mert se meleg ruhájuk, se meleg hajlékuk, se betevő falatjuk nincsen.

A gólyák, fecskék bizony nem is várják meg Tél-apó látogatását. Idejekorán bucsut vesznek tőlük és melegebb hazába szállnak.

Gárdonyi Géza.

Arad...

*A magyar gyászok erdejében
Köd permetez, bús szél zokog:
Gyászfátyolos Arad tövében
Mártírok lelke fellobog,
S mint vérző láng libeg az Ég felé.
— Miénk e láng, miénk! — s az Istené.*

*Miénk e láng ott messze, messze...
Nekünk világít biztatást,
S ígér a meggyöltört testvérnek
A hosszú éjre pirkadást,
Egy édes hajnalt s új napot,
Minőt eddig csak álmunk ringatott...*

*Tizenhárom láng, szent bitók helyén:
Dicsőségoszlop mindegyik!
Nem gyászt, nem jajt repítünk arra most,
Esküt susognak sziveink.
— Tizenhárom láng, értjük fényetek!
Magyarok vagyunk, szólunk véletek!*

*Megyünk Aradra mind a négy felől,
Majd egyszer ott találkozunk:
Szabadságoltárt ott emel szívünk
S új hittel ott imádkozunk...
Tizenhárom láng, áldjuk fényetek,
Hogy hivatok, és értünk égtetek!*

Móra László.